

บันทึก

เรื่อง การลาออกจากตำแหน่งของเทศมนตรี

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท.๐๓๑๑/๒๓๐๑ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในประเด็นข้อกฎหมายสองประการ โดยมีข้อเท็จจริงว่า กรมการปกครองและกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นไม่ตรงกันในการตีความกฎหมายเกี่ยวกับการลาออกของเทศมนตรี และความสมบูรณ์ของคณะเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ กล่าวคือ สมาชิกภาพของสภาเทศบาลตำบลบึงบอระเพ็ด จังหวัดปราจีนบุรีได้สิ้นสุดลงตามวาระในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ และคณะเทศมนตรีซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่จะได้รับการคณะเทศมนตรีต่อไปตามนัยมาตรา ๔๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ แต่เทศมนตรีเทศบาลตำบลบึงบอระเพ็ด ๑ คน ได้ลาออกจากตำแหน่ง โดยยื่นใบลาต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ก่อนสมาชิกภาพของสภาเทศบาลสิ้นสุดลง จึงขอหารือว่า

๑. การลาออกของเทศมนตรีมีผลเมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับใบลาตามระเบียบงานสารบรรณในสมุดรับหนังสือของจังหวัดแล้ว หรือจะมีผลเมื่อใบลาถึงผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

๒. ฝ่ายบริหารของเทศบาลตำบลบึงบอระเพ็ดมีเพียงนายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอื่นอีก ๑ คน จะเป็นคณะเทศมนตรีสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ และจะยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการในหน้าที่ต่อไปตามนัยมาตรา ๔๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๑๙ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาประเด็นข้อกฎหมายดังกล่าว มีความเห็นดังต่อไปนี้

สำหรับประเด็นข้อกฎหมายประการแรกนั้น โดยที่มาตรา ๔๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๙ บัญญัติว่า

“มาตรา ๔๖ นอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๕ แล้ว ความเป็นเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ

(๑) ลาฯ

ลาฯ

(๒) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ลาฯ

ลาฯ”

ดังนั้น การลาออกของเทศมนตรีย่อมมีผล เมื่อเทศมนตรีผู้นั้นยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นทางการแล้ว และเรื่องนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของจังหวัดได้รับใบลาออกในสมุดรับหนังสือของจังหวัดตามระเบียบงานสารบรรณแล้วจึงถือได้ว่าการลาออกนั้นมี

ผลสมบูรณ์ เพราะการลาออกเป็นสิทธิเฉพาะตัวของเทศมนตรี โดยไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

สำหรับประเด็นข้อกฎหมายประการที่สองนั้น แม้ว่ามาตรา ๓๖^๑ ประกอบกับ มาตรา ๔๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ บัญญัติว่าในการแต่งตั้งคณะเทศมนตรีนั้น โดยเริ่มแรกคณะเทศมนตรีจะต้องประกอบด้วยนายกเทศมนตรีกับเทศมนตรีอื่นอีกสองคนก็ตามแต่การลาออกจากตำแหน่งของเทศมนตรีผู้หนึ่งผู้ใดในภายหลังก็ได้เป็นผลให้เทศมนตรีทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่งด้วย ทั้งนี้ เพราะไม่มีมาตราใดในกฎหมายว่าด้วยเทศบาลบัญญัติให้การประชุมหรือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะเทศมนตรีนั้นจะต้องมีนายกเทศมนตรีกับเทศมนตรีอื่นอีกสองคนจึงจะเป็นองค์คณะ และไม่มีมาตราใดในกฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้เทศมนตรีทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อเทศมนตรีผู้หนึ่งผู้ใดลาออกจากตำแหน่ง ด้วยเหตุนี้การพ้นจากตำแหน่งของเทศมนตรีทั้งคณะจึงต้องเป็นไปตามมาตรา ๔๕^๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๑๙ ที่บัญญัติเกี่ยวกับการพ้นตำแหน่งของเทศมนตรีทั้งคณะไว้โดยเฉพาะเท่านั้น

ดังนั้น ในกรณีนี้แม้คณะเทศมนตรีซึ่งเดิมมีสามคนแต่ในขณะนี้มีเพียงสองคน คือ นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีอีกหนึ่งคนก็ตาม ก็ต้องถือว่าคณะเทศมนตรีนั้นยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการในหน้าที่ของคณะเทศมนตรีต่อไปหลังจากสมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลชุดที่คณะเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่สิ้นสุดลงตามนัยแห่งมาตรา ๔๕^๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๑๙

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

^๑มาตรา ๓๖ ให้มีเทศมนตรีขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง และเทศมนตรีอื่นมีจำนวนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

^๒มาตรา ๔๙ ให้สภาเทศบาลตำบลมีสมาชิกสิบสองคน และให้คณะเทศมนตรีประกอบด้วยนายกเทศมนตรีกับเทศมนตรีอื่นอีกสองคน

^๓มาตรา ๔๕ เทศมนตรีทั้งคณะต้องออกจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลชุดที่คณะเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่สิ้นสุดลง ทั้งนี้ ให้คณะเทศมนตรีที่ออกนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินกิจการในหน้าที่ของคณะเทศมนตรีต่อไปจนกว่าคณะเทศมนตรีที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(๒) สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณ และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาเทศบาลที่ไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณนั้น หรือสภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด

(๓) ความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง หรือเทศมนตรีต้องออกทั้งคณะ หรือ

(๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้เทศมนตรีทั้งคณะออกจากตำแหน่ง

ฯลฯ

ฯลฯ

๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๖๓